

מסורת הש"ס

מתני' נותן ה' סלעים. לאחד מהן זכור: האז פטור. דמני
למנימר הזכור ממ. וה"ה נמי לזן הנשאר דפטור והאי
לישנא דנקט האז פטור משום סיפא דדעי למיתני מת האז כו':
דמפרש בגמרא: פתחינו. כו נכסי האז לכהן כבעל
חוב וחייבין לפדוה בין שניהם: אין
גאון לכהן כלום. לאמר ליה הנקבה
ינאח א ראשון וכהן ידו על המחטונה
דהמולא מחזירו עליו דהוא:
גמ' ה' א' אישענד נכסי. לרוב:
מעליא הוא: ומדחי ליה.

תוס' ד"ה דאמר רב
 ורפ"י ורפ"י ורפ"י
 והוא המרחיק רב
 שיר' לאוקהב בסוכות.
 תמולי לא רב ושמואל
 חזקוני ממני דרוק פס'
 נחלמנע דרוק וטעמס תפס.
 דרוק דפסן ח' כפוק דפס'
 כולו למשכיר דקרקע נחזק
 עוליו קימנע ח' דנ"ס
 נחלמנע דרוק וטעמס תפס.
 מוכח דרוק דנ"ס כ"ל דעמנע
 דמנע' דחולקו ל' ח' מוס
 חולקו עמנו ורפ"י ח' פס'
 יורדלי' פלגנ ופלגנ דח"כ
 ח' פלג ר' ח' עמ מנע
 ח' ח' כ"ל דעמנע דמנע'
 כוסמס ורפ"י ח' כנענ'
 חולקו עמנו ורפ"י ח'

בכסיה דבר איניש אינר
עברין ביה. כדכמי (משלי
בב) אם אין קץ לשלם למה יקח
משכנך ממחמך, וכמי
(דברים כד) ויזיל אלך העבד
החולה (רשב"ם ב"ב קעז). לא
יפרע מן הערב. מחלה עד
שימצע את הלוה לדן
ויחייבוהו כ"ז ואם אין לו מה
לשלם אז יפרע מן הערב (שם
קעז).

[illegible]

יח א מ״י פ״א מהל' צבורים הל' כ טו״ש י״ד סי' שם סעיף דה' יב כ מ״י שם טו״ש שם סעיף כו:
כ ג מ״י שם טו״ש שם סעיף דה':
כא ד (מ״י פכ״ד מהל' מלוה) טו״ש ח״מ סי' מט סעיף י':
כב ה ו מ״י פכ״ד מהל' מלוה הל״ג סמו עשין נד טו״ש ח״מ סי' קטט סעיף ח:

[illegible]

וזה אִישׁתְּעִבְדִי לְהוֹ נָכְסִי. דַּקְסָר הַשְׁמָה הַחֲמִין שְׁחֲלָקוֹ יוֹרֶשֶׁן הֵן וְמוֹלָה עַל פֶּה גֹבֶה מִן הַיּוֹרֶשֶׁן אִי נָמִי קֶסֶר מִלּוֹה הַכְּמוּצָה בְּמִוְרֵה כְּמוּצָה שְׁטָר וּמִיּוֹ בְּמַסְפָּקָה קֶאֱמֵר דְּבִשְׁכִּי פְּלִיגִי: דְּבֹלְרִי עֲלָמָה אִית לְהוֹ דְּרַב אִסִּי ב'ו'. מִשְׁמַע הֵכָּה דְר"מ מַסְפָּקָה לִיּה אִי אִית בְּרִירָה אִו לֹה כְּרַב אִסִּי וְתִמְנָה דְר"מ¹ לִיּה לִיּה בְּרִירָה בְּהֵאִיל דְּלִהֲלֹק מִן מִלְּה הַבְּרִיטִים וּבְמִוְרֵה (ב"ק ס"ט:) וְצִפְרִיק כֹּל הֶגֶט (גִּיטִין כ"ה.) וְרַבָּה גּוֹפִיָּה דְמוֹקִי לְהוֹ הֵכָּה כְּרַב אִסִּי יֵשׁ לְמִוְרֵה דְבִשְׁכִּי כֹל הֶגֶט (ש"ס ס"ה.) קֶאֱמֵר דְּבִין ר' יְהוּדָה בִּין ר"ש אִית לְהוֹ בְּרִירָה וְיֵשׁ חֲלָק דִּישׁ בְּרִירָה הֵכָּה מִתְּנִי בְּפִירוֹשׁ כְּגוֹן שְׁנֵי לִבְיָן שְׁאִיל עֲמִיד לְהַפְרִישׁ וְהִינִי שְׂוֹעֵדֵק עַל מִנֵּה שִׁירָה אֲבָא וְהָ גֵטִיק אִם מְתִי וּבִשְׁכִּי מִתְּרַבָּא קוֹשִׁיא דְשִׁמוּאֵל אֲדַשְׁמוּאֵל דְּלִית לִיּה בְּרִירָה בְּסוֹף בִּילָה (דף ל"ז:) גְּבִי שֵׁיטִים שְׁלָקוּהוּ בְּהֵמָה בְּשׁוֹמְפוֹת וּבִהֵאִיל דְּמִי שְׁחֲלָקוֹ (גִּיטִין דף ע"ה:) דְּלִאִתְקִין שִׁמוּאֵל בְּגִיטָא דְשִׁכִּי בְּסוֹף אִית לִיּה בְּרִירָה וְהוּ גִטָּא לְבִי מִיֵּית כְּדִלִיקָה בְּרִירָה כֹּל הֶגֶט² : דְּרֶאֱמֵר ר' אִסִּי אַחֲרִין שְׁחֲלָקוֹ מִחֲצָה יוֹרֶשֶׁן ב'ו'. מִילְמָה דְרַב אִסִּי אִיתָּה בְּפִרְק קָמָא דְב"ק (דף ע.) וּבִצְנָא בְּתֵרָא בְּסוֹף בֵּית כּוֹר (דף ק"ו.) פְּלִיגִי תֵּמֶס בְּחֲמִין שְׁחֲלָקוֹ וְכָא בְּעַל חֻזַּב וְטָרַף חֲלָקוֹ שֶׁל אַחַד מֵהֶם דְרַב אִמְרָא בְּטֵלָה מִחֲלֻקָּתוֹ יוֹרֶשֶׁן דְרַב שִׁמוּאֵל אֲמַר יוֹרֶשׁ דְּלִקְחוֹת הֵן וְשֶׁלֹּא בְּאֲחֵרוֹת וְרַב אִסִּי³ מַסְפָּקָה⁴ בְּנִכְסִים הַנִּשְׁאָרִים (אֲלֵא) שְׁאִינוֹ) חֲלָקוֹ דְּהוּא רְבִיעַ הַנִּכְסִים נֹטֵל בְּקֶרֶקֶק וְחֲזִי הָאֲחֵר בְּצִמּוֹת מִשּׁוֹם דְּמַסְפָּקָה לִיּה אִי כִּיּוֹשִׁין וְנֹטֵל הֵכָּה בְּקֶרֶקֶק אִו לְקַחוֹתוֹ בְּאֲחֵרוֹת וַיְכּוֹל לְשָׁלֹקוֹ בְּצִמּוֹת וְנִפְרִישׁ אִו לֹא יִכְּוֹ נִרְטָם רְבִיעִי מִנְּשָׁל דְּרַבָּה ב'ו' לֹא

בית כור (שם) שלשה אחין יש מפרש
שנוטל חצי חלקו הראוי לו ורביע חלקו נוטל בקרקע ורביע במעות
וחצי חלקו מפסדי משום דאם הוא יורש יש לו ליוטל חלק משלם
שנוטל נמי מספקא לן אם מכח ירשה נוטל יש לו ליקח הכל
זו מחלף בקרקע דהיינו רביע ומחלף במעות וקשה לפירושו זה
לאחריות ¹ נוטל חלקו בקרקע ומשום דליכא נמי לטפוקי דלפילו
לומר דחצי חלקו יטול בקרקע והרביע במעות ועוד דמוקמינן
סי כדורשין אלא ברביע אפילו יש שם עשר סלעים פטורים שלא
וללשון ראשון שפירש בקונטרס צ"ק (דף ט.) שנוטל חצי חלקו
גם באחריות אותו לשון נמי יתכן בין גירסת שני אחין בין גירסת
מא פשיטא ² דלאו יורשין יניחו אלא מספקא ליה אי הוו כלקוחות
ומני רביע כיון דלא או קמי וכלשון אחרון ³ נראה ולא יתכן לגרוס
רביה דהש"ס הוא ככל דוכתי כמו אין חמשה זבועין אותו ⁴ נשים
יש שכן שיש ענים כשלא ודא"ס ⁵ מאחר דמספקא ליה לרז אחי אי
והם לא מסתבר הכא וכלון חולקין בספק ⁶ זה בזה שחכמים מסופקים
ועוד כדאי פלגא הכי ופלגא הכי כדאשכחן נמי ⁷ בפרק השוכר את
העבד וקרוז לאונס דמה נפשך או כוליה פשיעה או כוליה אונס
'י ויסי קדשה בעשרים ונותן לו שלשים חלאין דמספקא ליה אי קדושין
יין וצ"ב ⁸ יש נוחלין (שם קט.) גבי כבור דאמרין ובמלוה שעמו ⁹ פליגי
גב. דאמר יתלקו את חדש העיבור ככולי עולמא ולא צריך לאוקמה
מיה ואלא כמר דעבד כמר עבד ודעבד כמר עבד ויש דברים אחרים
יה לה להאי גיסא ואמר לה להאי גיסא שורא דרעני ¹⁰ ודבראי קאמא
כן דאמרין דברד אסי או דברד פפא קמיפלגי דמשמע אי כולה
ותימיה דלקמן בפירקין (דף מט.) אמר דרבי יהודה סבר ככתובה
יה לרבי יהודה דרב פפא אלאמא קסבר דמלוה על פה גובה אף מן
המלוה את חבירו בשטר גובה מנכסים משועבדים על פה גובה מן
זמן הירושם לאפוקי מדבר ושמואל דאמר דמלוה על פה גובה
מן אינו שום חיודש ודבר פשוט הוא בכל הש"ס ונראה לפרש לפי
פדיון הבן כשהיא כתובה ובפ"ק דקדושין (דף כט.) איתא להא דלקמן
סבר דמיה והיינו ¹¹ לטעמא דהכא אי נמי דברד פפא מנמס קמיפלגי
קמא דקדושין (דף יג.) קאמר רב פפא הלכתא מלוה על פה גובה
מא שלא תנעול דלת בפני לווין וצ"ל דבקדושין איירי במלוה הכתובה
הכא דר' יהודה לית ליה דרב פפא וקסבר דגובה מן הלקוחות:
וכיוצא בהן שלא ¹² נמחייבו אם לא שחייבתו מורה אצל מלוה
בו יוציא אליו את העצות לא ¹³ (מקרא) כתובה להיות כתובה
דה כיון דכלאו הכי פשיטא הוא שיש לו לשלם מה שהלוהו:
דבר

הלכך מחלה יורשין ומחלה לקוחות: מלוה הדמוצה נפורה.
כגון

וזהו ^א שאל בזהירות יש לו להפסיד ויטול חצי חלקו מספק
בזקקת או מכה דהו לזקק בזהירות ויטול ^ב צמעות הלכך
דהשתא אי לא הוה לספוקי לן אללא אי כיוושין אי כלקוחות שלא
הוה לזקק שמא לזקק בזהירות הוה הורע כמו אדרבה הוה
הכח מתני' כגון דליכא אללא חמשה סלעים ואי לא חשיב להו רב
יכול לגבות הכסין כי אם הרעיע דהו זהו כיוושין וימינא ח
בזקקת או צמעות משום דמספקא לן אי הוה כיוושין או כלקוחות
שלאשלא וימינא קשיא מנא ליה להש"ס שמספקא לרב אסי כלל כיוושין
בזהירות או כלקוחות שלא בזהירות ועוד דלא הוה שיך למינא מרינא
כלל שלשה אחין ^א דמאי אית ליה למינקט שלשה אי הוה נקט חמשה מרינא
שמתעביד ולדוחין ^ב כל אחד מתמשה אבל שלשה לאו אורחיה למינקט
כיוושין הוה אי כלקוחות לימא המוילא מחזירו עליו הראיה דאפילו לס
בהוראה ו"ל שיש דברים דהיכא דמספקא לרבנן דלכמיה כי הכא עשה
האומנים (ב"מ פג.) גבי הני דרוב גמרא ^א לישראל פלגא קרוב
מספקא לן לאו למימר המע"ה וכן פ"ה מי שמת (מדה) (ב"מ קמא)
לכתיביו ^א או לא ועשה כאלו ודאי מנחה לכתיביו ומנחה לאו לתי
ופירוש זה אחיז נמי שפיר הוה דמרחץ דהשול בצוק הפ' (ב"מ קמא)
בסומכוס ויש דברים שאמרו חכמים ^א והשתא דלא איתמר הלכתא
לחכמים שולא דדייני כי הם צריים המוכר את הבית (ב"מ סג.) וזהו
מנחה הברכה בורה לאו בברכה בשטר דמאי. גם במסנה ^א
להו דרב אסי ורב פפא היו פטורין מטעם חמש ולא חצי ח
בשטר דמאי ועוד קשה למאי דמספקא ^א דרב פפא קמיפלגי דלילי
לקוחות דמי מן לית ליה ר' יהודה אי דאמר בגט פשוט (ב"מ קמא)
בני חורין ועיקר מילתיה לרב פ"ה לאו איתמר אללא לשאמרי דרב
לא מן הירושין ולא מן הלקוחות אבל ^א למאי דאינו גובה מן הלקוחות
המסנה דלאו ממס ^א כרב פפא קאמר אללא ^א כמלוה על פה כי ה
וגרסינן שם ר' יהודה לטעמיה דלמר מלוה הכמוזה צמורה ככמוזה
דרב פפא גופיה לרבי לומר דאייני נמי כמלוה הכמוזה צמורה דרב
מן הירושין שיעבודא דאורייתא ופ"ה גט פשוט (ב"מ קמא) מפרש
דצמורה ^א דקסבר גובה מן הירושין ולא מן הלקוחות וזהוהיא אייני
מלוה הכמוזה בתורה. היינו דוקא כגון פדיון הבן ועכרין
על פה אע"ג דכתיב (דברים דה) ^א האיש אשר אתה נה
בשטר ואע"ג דאייני ^א על פה דלא חייבנו ממנה שכמוזה צ